

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

Ascensionis Euangeliu[m]. Recu[m]bentibus vndeциm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

In die Ascensionis domini

Ebāt. a **C**et nō ē opus vt ās te interroget. Sepe em̄ vi dicit glo. volētes ab eo grere audiebāt solutionē aīq̄. pōne rē q̄stionē: t̄ sic p̄us eis r̄ndit aīq̄ grerēt

b **I**n h̄ cre. q̄z a deo exi. Thom̄. q̄si

dicāt: intelligentia

oīm occultoz facit

nos credere: q̄ tu

a t̄ nō op̄ est tibi ut q̄s te interrogare.

s̄is ver̄ t̄ naturalis

fili⁹ dei: i q̄s oēs

thesauri sapie t̄ sci

entie dei absconditi.

Unde circa p̄ns

euāge. vbi d̄: Pe

tite t̄ accipies! Mo

tandū fin Augl. Q

Triplicia triplicia sūt bona i

sunt bona genere. infima/ me

dia t̄ summa. Infi

ma bōa sūt t̄palia:

q̄ q̄s nihil sunt. vñ:

Dic. 4. f. Asperi terrā: et ec-

ce q̄s vacua erat et

nihil: t̄ talia sub co

ditione peti p̄nt et

moderate: videlicz

Si placet da san-

tati t̄palia t̄ vitaz

z̄. Et rō est: qz al-

qb̄ bona t̄palia: vt

scientie honores t

amici diuitie t̄ similia: qñq̄ sunt occasio

peccātūlū occasio merēdī: sed q̄bus p

sint t̄ qb̄ obſlit̄. Iōlūs deus scit: ideo ſibi

cōmitēda ſunt. Alia ſunt bona media. s.

virtutes: q̄ nulli obesse poſſunt: t̄ illa fer-

uēter ſunt petēda. Alia optimā: vt britu-

do celeſtis: t̄ illa bona petēda ſunt ferue-

tissime. Sed q̄rif: cur deus nō ſtatim dat

Quare nō qd̄ peti: Relpondeſ p̄no: qz tūc homo

minus meritū haberet nō iterādo oratio-

ne. Secūdo: qz vilipendereſ vel min⁹ cu-

raret illud qd̄ cū modico labore acq̄rere-

tur. Tertio: vt deſideriū augēat: vt patet

in muliere chananea. Quarto: vt hō hu-

miliēt: vt pater in eadē chananea: q̄ ſe ca-

ne fatebas. Quinto: qz meliora interdum

vult deus t̄c oportuno: et quando

homini fuerit magis vele.

Ecumbentibus vndeſtim 6
discipulis z̄c. Mar. xvi. vñ p̄n
ſtoria buius euangelij facta eſt
anno ch̄isti. xxvij. iij. nonas Ju-

nij. iiiij. luna. xxvij. feria. v. videlicz ipo die

ascensionis: indiſ-

one. vi. Ante initium illius euange-

lii ſcribit ſanctus lu-

cas: q̄ christus di-

xit discipulis suis:

Gos eſt teſteſ bo-

rum. Lyrā. ſ. paſſi-

onis t̄ resurrecio-

nis. Et ego mitaz

promiſum patris

in vos: vos autē ſe-

dete i ciuitate quo-

adulſz induamini

dtute ex alto. Tūc

poſtimodum ſequi-

tur euangeliō ho-

dierū. Recubē-

tib⁹ vndeſtim di-

ſcipulis. Dñs no

ster ielus christ⁹ cū

in hiſ quadragin-

ta dieb⁹ per mītas

apparitiones diſci-

pulis facetas reſur-

rectiōez ſuā appo-

basset: hodie in die ascensionis biſ ipſis

voluit apparaſere. ſ. in mēla dū prādebandi-

ca: omnes tā apli. q̄ alii diſcipuli et mulie-

res habitabāt in iſta parte in hierlm q̄ dū

ſit mello: in mōte ſion: vbi dauid iſtru-

erat ſibi palatiū: t̄ ibi erat illud cīnaculō

grandē ſtratum: in quo ſicepit domini ſi-

bi parare paſcha: t̄ in cīnaculo illo habi-

tabant tunc vndeſtim apliſceteri vo diſci-

puli et mulieres habitabant circūquagz p-

diuerſa hōſpitia. Et vi dicit i principio ho-

dierū euā. c Recubētib⁹. i. comedē

tib⁹. d Vndeſtim diſcipulis. ſ. i illo

cīnaculo hōdierna die. e Apparuit

illū ielus: t̄ exprobrauit icredulitatē

illoz t̄ duricia cordis. Ly. no que tāc

erat in eis: ſed q̄ ante fuerat in ipſis diſci-

Fu il-

Ilo t̄pē:

ſ. a. ſedentibus ad-

menſam. in die ascensionis

Recubētib⁹ vndeſtim di-

ſcipulis ſequi-

tur euangeliō ho-

dierū. Recubē-

tib⁹ vndeſtim di-

ſcipulis. Dñs no

ster ielus christ⁹ cū

in hiſ quadragin-

ta dieb⁹ per mītas

apparitiones diſci-

pulis facetas reſur-

rectiōez ſuā appo-

basset: hodie in die ascensionis biſ ipſis

voluit apparaſere. ſ. in mēla dū prādebandi-

ca: omnes tā apli. q̄ alii diſcipuli et mulie-

res habitabāt in iſta parte in hierlm q̄ dū

ſit mello: in mōte ſion: vbi dauid iſtru-

erat ſibi palatiū: t̄ ibi erat illud cīnaculō

grandē ſtratum: in quo ſicepit domini ſi-

bi parare paſcha: t̄ in cīnaculo illo habi-

tabant tunc vndeſtim apliſceteri vo diſci-

puli et mulieres habitabant circūquagz p-

diuerſa hōſpitia. Et vi dicit i principio ho-

dierū euā. c Recubētib⁹. i. comedē

tib⁹. d Vndeſtim diſcipulis. ſ. i illo

cīnaculo hōdierna die. e Apparuit

illū ielus: t̄ exprobrauit icredulitatē

illoz t̄ duricia cordis. Ly. no que tāc

erat in eis: ſed q̄ ante fuerat in ipſis diſci-

Euangelium

II 7

A pul. a **C**ontra his q̄ vi. cū re. nō crediderūt. vt pacet de thoma: q̄ nō credidit alii discipulis: et sīlīt alii discipuli nō crediderūt marie magdalene & aliis mulieribz/ t̄ comedie cū eis. vñ: Cōuelesēs p̄ce pit eis ab hieso/ lymis ne discede/ rēt: sed expectaret p̄missione patris: id est aduentū sp̄s sancti a patre. p̄mis̄ sū. Et sīn magistr̄ in histoz̄: hoc dīcto precepit eis ut egrēderent de ciuitate: t̄ sic stat̄ euānuit ab oculis eo/ rum: ecclimmediate post comestioem undecim ap̄l̄ & aliis discipuli & milites vnanimiter de ciuitate egressi veneſt ad montē oliveti: t̄ ibi domin⁹ iesus se cōdario bōdierna die appaeruit. Et ve ait magister in hiſtorijs h̄ac p̄cessio nē apostolorū qua

Quid fac processio
vnanimiter de ciuitate sunt egressi: repreſentat ecclēſia ſingulis diebus dīctis, p̄ ceſſionē faciēs egrediendo extra ecclēſiam pferendo crucē an̄ pceſſionē: Nam p̄ cru cem que prefert: repreſentat dñs nōſter ieſus christus: qui nos pceſſit: et ſuo exēm ple nobis viā ad celū oſtentit. Et q̄ ordinate vnuſ poſt aliuz crucē ſequit viq̄ ad ecclēſia: ſignificat q̄ oēs christiani vitam mores & doctrina christi ſemp̄ p̄ oculis babere debeant: t̄ ſua vitā exemplo chiſti cōformare: t̄ ſic pſcere de virtute in vir tute tranſeūdo: donec intrēt celeſte ecclē ſiam: id est patriā eternā: vbi videant ſacie ad faciē diuinā natūrā/ ſin illud p̄bete: Ibunt de virtute in virtute: t̄ ſic vide bis deus deoꝝ in ſion. Poſt hoc commiſſit dñs ieuſus apostolis officiū p̄dicatio nis: dicens: b **E**untes in mundū

vniuersū p̄dicate euangeliū. **H**ugo. non p̄ hoc vanitates/ aut certe p̄prias ſi ciones. **T**h̄ ap̄l̄: Nō erubesco euange liū. c **O**mni creature. **L**y. i. omni homi qui h̄z p̄uenientiā cū oī creature: per eſſe enī p̄uenit cū inaſtis: p̄ viuere cū ve gerabilibz et planis. **D**ocet. Reprobat. Et ſunt illi qui tñc ſunt malitiae obſtaculi vñ ſanctis. ſed vñ ſanctis. **L**y. i. p̄ intelligere p̄ inſtituere. **S**ed ſide viuere. non cū angel: ideo deſi poffant. Quod enim ſanctis. ſed ſanctis. **C**ui crediderit et ba velle credere habet. **S**ed ap̄pofit. **R**ecordat. **L**y. non enim ſufficit ſanctis. ſed corāto pafit. fides ſine baptiſtis. **M**odestus. **S**ed locutus: quē quis in corpora p̄ christo: ſi al ſit facultas recipi endi baptiſtū flu minis: ſi aut nō al ſit facultas: ſufficit baptiſtū ſanguinis: ut ī māryribus q̄ p̄ christo interfecti ſunt anteq̄ eſſent ba pticiati: vel baptiſmo ſanguinis: ſicut est in habētibz fidē christi: t̄ deſiderat baptiſtū ſed p̄ueniatur morte anteq̄ poſſint implere. e **G**al uis erit. ſ. ſalutē ḡerna: ſi ſaltē opibus tenet. vñ: Fides ſine opibus mortua eſt. **J**aco. 2. v. f **C**ui do nō crediderit cōdemna bif. ſez eterna damnatione. g **S**igna aut eos qui crediderint hec ſequet. **L**y. In primitiā enī ecclēſia fides erat inuirienda & ſirmāda miraculis: ideo gra tia miraculoꝝ dabat non ſolū aplis chriſti ſed multis aliis credētibz: vt patet in exemplis & legendis ſancorū. h **I**n noſe meo. ī virtute nois mei. i **D**e monia euīcet. Hec oīa ad litterā impleta ſunt. Sepe enim ap̄l̄ & aliū ſideles demo nes eiēcerūt: ſicut b. Bartholomeo: et ſic de aliis. k **L**inguis loquēt nouis. **A**pt. 16. **L**oc e factū in aplis & in aliis credētibz: qui erat cū eis q̄n p̄ gratiā ſp̄uſſanci

q. 3

In die Ascensionis domini

En die pentecostes reppererunt domum lin-
guarum. Unde dicitur: Loquuntur va-
rijs linguis apud magnalia dei. a **Ser-**
pentes tollent. Hoc patet in **Paulo.**
Unde habetur: Qui percussus a viperâ
in nullo iesus fuit:
sed viperâ penden-
te ad manus eius/
nigre excusit. Et **sicut Paulus**
g serpentes tollent: Et si mortiferū
Jacobus aposto-
lus duos ingentes
dracones remisit i-
desertū: quos Her-
mogenes et phile-
tus concitauerant
contra eū. b **Et**
si mortiferū ad
biberit: nō eos
nocebit. **Hoc ad**
litteram impletuz
est in **Ioāne euān-**
gelista: qui venenū
bibit: quod ei non
nocuit. c **Sup-**
egros manus im-
ponent: et bene
habebunt. quia
multi infirmi a di-
uersis lāguībus
sunt curati ex im-
positione manuū
apostolorū: et ex tactu vestimentorū: et im-
mo qd̄ etiā plus ē: ex umbra sancti Petri
et. f. a. apostoli sanabant infirmi. Item per ma-
nus apostolorū siebant signa: et prodigia
multa in populo. Et nō soli infirmos cu-
rabant: sed p impositionē manuum ipso-
rum dabatur spiritus sanctus. Unde dici
Ibi. g. b. tur. Tūc imponebat manus super illos:
et accipiebant spiritum sanctum. d **Et**
dominus quidem iesus post lo-
catus est eis. sc̄ hec omnia verba iam
Act. 1. a. predicta: et plura alia. e **Assumptus**
est in celum. Lyra. Virtute propria: et
cum gratulatione: et totius familię cele-
bris. Unde in euangelio. Et elevatis ma-
nibus serebāt in celum: et benedixit eis:
id est apostolis et alijs fidelibus. Ex hoc
loco in consuetudine duxit ecclesia: ut su-
cut dñs Iesus post omnibus peractis
ascendere voluit in celum: benedixit fide-
libus suis. Sic quoq; episcopi et ceteri p-
sbyteri: peracto diuino officio: volentes
iam ab altari recedere: dant super popu-
lum benedictionē: signantes eos si-
gno sancte crucis: et imprentantes eis
bona in nomine san-
cte trinitatis. f **Et** sedet a de-
xtris dei. sc̄ regna patri i omni
exaltata finē dei-
tate. g **Illi au-**
tem. Ly. sez apo-
stoli et christi disci-
puli. h **Profe-**
cti. scilicet ad man-
dandum domini no-
stri Iesu christi.
i **Predicau-**
runt ybīz vnde h
dic̄t: In omnē ter-
ram t̄. k **Dio-**
cooperante: eos
dirigendo et prote-
gendo. l **Et ser-**
monē confirman-
te sequentib⁹ signis.
s sc̄ sunt
dextris dei. Illi aut̄ pfecti predi-
cauerunt ybīz domino coope-
rante et sermonem confirmante i
miraculis
sequentibus signis.

Bal. 2. b. **sup. Ico. a.** **Ibid. 18. a**

f **g** **h** **i** **j** **k** **l** **m** **n** **o** **p** **q** **r** **s** **t** **u** **v** **w** **x** **y** **z**

gnis. Hugo sup Darc⁹. **Op̄a miracu-**
lorū in exordio ecclie necessaria fuerū: vt
fides miracul⁹ surriret: mō nō sunt necel-
laria: qr̄ fides ecclesie pfirmata ē. **Lir-**
ca p̄sens euāgeliū et sup illa verba: Eva-
tes in mundū vniuersū p̄dicate euāgeliū
omni creature t̄. Notandū q̄ p̄m Zbo-
de aquino: magnum miraculum christi in
terrā fuit: q̄ p̄ simplices mundum suble-
cit fidei: quia apostoli fuerunt simplices
in mundū: et pauperes mechanici: sc̄ pi-
scatores t̄. et nullus nobilis fuit nisi fan-
cetus Bartholome⁹. **Ubi hic querit: qua-**
re nō elegit christi prudētes huius seculi
scribas: qr̄ fuerū docti i legē diuites et po-
tentes. Respondet: ppter certitudinē fi-
deri: qr̄ si sapientes seculi elegisset: et misseret
ad p̄dicandū fidē christianā: nūc perfidi-

A et inimici fidei dixissent: quod fidem finxissent cum prudentia et astutia. Si diuites: tunc dixissent quod per dona et munera homines induxissent ad fidem illam. Si autem potentes et nobiles: tunc dixissent quod per potentiam et coactionem homines induxissent ad fidem: sed ut nulli illorum perfidi allegare possent: ergo et. Unde hic notandum: quod christus inter omnes sapientes huius mundi nisi unum convertit scilicet gamalielum legis doctorem: et inter omnes diuites soli cacheum: et de oibus nobilibus et principibus nisi tres: Nicodemum/Centurionem et Regulus: sed de pauperibus et simplicibus et ignobilibus multos convertit: quod christiani a pauperibus et simplicibus ortu habuerunt. Unde apostolus: Vide te vocacionem vestram fratres: quoniam non multi sapientes sunt carnem non multi potentes sed infirma mundi elegit deus.

B *Vestilla*

C *Vestilla* **E**st enim venerit paracletus? Ios mis. xv. Historia huius euangelii facta est anno christi xxxiiij. ix. kal. apollis luna. viii. feria. v. Iezi iugna domini. iudicio. vi. Si initio illius euangelii scribit sanctus Ios. in eo. ca. quod christus dixit dominus suis. Si opera non fecisset in eis. quem alii fecerunt peccatum non haberent. Non certe viderunt: et considerant me et patrem meum. Sed vel impleatur sermo qui in lege eius scriptus est: Quia odio habuerunt me gratias. Tunc statim sequitur euangelium hodiernum: Cum venerit paracletus. Postquam christus dixerat apostol

de iudeis: Si me persequuntur et vos persequerentur: ne desperent: et nimis turbetur: permisit eis spiritus sanctum mittere: quod confortati omnes persecutores vincerent et tollerent: et dicit: a Et tu venerit paracle-

tus. *L*yra. i. consolator. Bern. dicite

Spiritus: id est me,

rentiu[m] consolator.

b *C*Quem ego mittam vobis a pfe. *L*y. In hoste

dit spiritu[m] sanctu[m] a se

cedere: inquit u[er]bi

dic se illuz mittere.

c *C*Spiritu[m] ve-

ritatu[m], quia docet

vos omnes verita-

te: sed eccl[esi]astico sp[iritu]o

malignus docet omne mendaciu[m].

d *C*Qui a pfe

procedit. Tho.

ex hoc arguit gre-

ci spiritu[m] sanctu[m] tuu

procedere a patre

et non filio: sed hoc

non est veritas: quod

de patre dicit: con-

uenit filio: et christi

amicis tenentur crede-

re: quod sp[iritu]us p[ro]p[ter]e

cedit a patre et filio

e *C*Ille testimoniu[m] phibebit de

me. Nam sp[iritu]us

sanctus testimoniu[m] phibuit christo in hoc

quod apostolus tales fecit: quod sciuerunt et audiebant

predicare euangelium et fidem christi coram ovi-

bus intrepide. Quod enim homines prius illig-

terati et simplices de profunditate scriptura-

raru[m] subito plene loquebantur in oibus lis-

quis: sicut maxima signa ad confirmandu[m]

fidei christi. f *C*Et vos testimoniu[m] per-

hibebitis. scilicet predicatione omnibus populis.

g *C*uria ab initio mecum estis. *L*y.

Non est intelligendum quod fuerint cum eo in pa-

cipio vice eius: sed ab initio predicationis

sue: quia incepit docere et miracula facere.